

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Szabó István ügyvéd (CÍME) által képviselt felperes neve (FELPERES CÍME) felperesnek -, a Dr. Szunai Mária ügyvéd (CÍME) által képviselt I.rendű alperes neve (I.R. ALPERES CÍME) I.r. és II.rendű alperes neve (II.R. ALPERES CÍME) II.r. alperesek ellen, házastársi közös vagyon megosztása iránt indított perében, a Debreceni Törvényszék 2012. október 12. napján meghozott **ÜGYSZÁM 3/57.** számú ítéletével szemben a felperes által 58. sorszámon, az I-II.r. alperesek által 59. sorszámon előterjesztett és 60. sorszámon indokolt fellebbezések folytán indult másodfokú eljárásban meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben és akként változtatja meg, hogy az I.r. alperes által a felperesnek fizetendő ellenérték összegét 6 347 186 (Hatmillió-háromszáznegyvenhétezer-egyszáznyolcvanhat) Ft-ra felemeli, mellőzi a felperesnek az I.r. alperes javára perköltség fizetésére kötelezését, a felperes által a II.r. alperesnek fizetendő perköltség összegét 107 500 (Egyszázhétezer-ötszáz) Ft-ra, az államnak fizetendő eljárási illeték összegét 544 500 (Ötszáznegyvennégyezer-ötszáz) Ft-ra leszállítja és kötelezi az I.r. alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 300 000 (Háromszázezer) Ft elsőfokú perköltséget, a II.r. alperest pedig arra, hogy az államnak külön felhívásra - az abban foglalt időben és módon - fizessen meg 9000 (Kilencezer) Ft feljegyzett kereseti illetéket, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 842 200 (Nyolcszáznegyvenkettőezer-kettőszáz) Ft feljegyzett fellebbezési és a II.r. alperest, hogy 15 000 (Tizenötezer) Ft le nem rótt fellebbezési illetéket az államnak külön felhívásra - az abban foglalt időben és módon - fizessenek meg.

Kötelezi az ítéltábla a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I.r. alperesnek 150 000 (Egyszázötvenezer) Ft, míg a II.r. alperesnek 40 000 (Negyvenezer) Ft másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s :

A felperes és az I.r. alperes házastársak voltak, a II.r. alperes az I.r. alperes édesanyja. A felperes és az I.r. alperes 1996. július 27. napján kötöttek házasságot, melyet ai Városi Bíróság a 2005. június 3. napján jogerőre emelkedett **ÜGYSZÁM 1** számú ítéletével bontott fel.

Az utolsó közös lakásuk a peres felek közös tulajdonát képező **C Í M 1** alatti ingatlanban volt, melynek osztott használatát rendelte el a bíróság akként, hogy a tetőtérben lévő, a jogerős ítélet szerint „a becsatolt alaprajzon 1. számmal jelölt szoba kizárólagos használatára a felperes, 2. számmal jelölt szoba kizárólagos használatára az I.r. alperes jogosult”, a többi helyiség közös használata mellett.

A felperes és az I.r. alperes a házasságkötésüket követőenon, a felperes részére a határórség biztosította szolgálati lakásban éltek. 1999. év elején a felperes testvére és annak házastársa a lottónyereményükből 5 000 000 Ft-ot juttattak a felperes részére, melynek felhasználásával a házasság felek 1999. január 18. napján megvásárolták a **C Í M 2** alatti lakásingatlant 3 500 000 Ft vételárért, egymás közt $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$ arányban. A felek 2000. október 6-án az ingatlant 5 000 000 Ft-ért értékesítették és a kapott vételárból végrehajtási árverésen megvásárolták a **C Í M 1** alatti ingatlan $\frac{1}{2}$ tulajdoni illetőségét, lakott állapotban. Adminisztrációs tévedés folytán az $\frac{1}{2}$ ingatlanilletőség egészének tulajdonjoga az I.r. alperes javára nyert bejegyzést az ingatlan-nyilvántartásba. Ennek kijavítása végett a felek házassági vagyoni szerződést kötöttek 2001. szeptember 24. napján, melynek eredményeként $\frac{1}{4}$ ingatlanilletőség a felperes, $\frac{1}{4}$ az I.r. alperes tulajdonába került. A felperes és az I.r. alperes ténylegesen 2000. júliusában költöztek a II.r. alperessel közös tulajdonú, **C Í M 1** alatti tetőterés lakásingatlanba, amelynek földszinti részén egyébként a II.r. alperes, illetve az ő házastársa laktak. Még ebben az évben a felperes és az I.r. alperes a tetőtéri részt értéknövelő beruházással lakhatóvá tették, majd 2001-2002. években részben karbantartási, részben további értéknövelő munkálatokat végeztek az ingatlanon.

A házasság felek között a házassági életközösség 2004. május 24. napján megszűnt, a felperes az utolsó közös lakásból a visszatérés szándéka nélkül elköltözött.

A felperes a keresetében a házastársi közös vagyon megosztását, ennek keretében a saját tulajdoni illetőségének az I.r. alperes tulajdonába adását és elszámolása eredményeként 12 025 102 Ft megfizetésére kérte kötelezni az I.r. alperest. A kiterjesztett keresetében 2004. június 1. napjától I.r. alperest havi 25 000 Ft többethasználati díj megfizetésére is kérte kötelezni.

A II.r. alperest 2 500 000 Ft értéknövelő beruházás megfizetésére, a felperes és az I.r. alperes közötti közös tulajdon megszüntetésének túrására kérte kötelezni, a perköltségének megállapítása mellett.

Az I.r. alperes nem vitatta a házastársi közös vagyon megszüntetésének felperes által kért módját, azonban nem értett egyet a felperes által felállított vagyonmérleggel és annak eredményeként az elszámolás helyességével. Elutasítani kérte a marasztalására irányuló kereseti kérelmet és a felperest kérte kötelezni 8 655 000 Ft értékkiegyenlítés és a perköltsége megfizetésére.

A II.r. alperes is a kereset elutasítását kérte, mind a jogalap, mind az összecszerűség tekintetében vitatva azt. Az alperesek a felperest perköltségükben kérték marasztalni.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében a **C Í M 1** alatti ingatlanon fennálló közös tulajdont akként szüntette meg, hogy a felperes $\frac{1}{4}$ tulajdoni illetőségét az I.r. alperes tulajdonába adta házastársi közös vagyon megosztása jogcímén, melynek túrására kötelezte a II.r. alperest. Kötelezte az I.r. alperest, hogy 60 napon belül fizessen meg a felperesnek 4 954 547 Ft ellenértéket, illetve II.r. alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 175 000 Ft-ot értéknövelő beruházás ellenértéke címén, míg ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az I.r. alperesnek 76 200 Ft, a II.r. alperesnek 147 640 Ft perköltséget, az államnak pedig külön felhívásra 637 200 Ft kereseti illetéket.

Az elsőfokú bíróság az általa felállított vagyonmérlegben a felperes megtérítendő különvagyont a **C Í M 1** alatti ingatlanban 5 685 000 Ft-ban állapította meg. A **RENDSZÁM 1** forgalmi rendszámú **AUTÓTÍPUS 1** különvagyoni részét 376 000 Ft-ban, annak közös vagyoni részét 752 000 Ft-ban rögzítette. Közös vagyonként a **RENDSZÁM 2** forgalmi rendszámú **AUTÓTÍPUS 2** típusú személygépkocsit, mint felperesnél lévő 1 918 000 Ft értékben, illetve a **C Í M 1** alatti ingatlan eszmei $\frac{1}{4}$ - $\frac{1}{4}$ részű ingatlanilletőségeit I.r. alperesnél 7 065 000 Ft-ban számolta el. Feltüntette a vagyonmérlegben a közös adósságokat, a felperes különadósságát, amelyben a **RENDSZÁM 1** forgalmi rendszámú **AUTÓTÍPUS 1** hátralékos lízingdíjának fele összegét 176 542 Ft-ban, illetve a különvagyoni lovai tartási költségének $\frac{1}{2}$ részét 1 262 887 Ft-ban állapította meg.

Ennek eredményeként arra a következtetésre jutott, hogy:

az összes bruttó közös vagyon	495 000 Ft,
amely téríti a felperes különvagyont	6 061 000 Ft értékben és
a közös adósságot	2 738 872 Ft értékben, ezért
az egy főre eső jutó a feleknél a közös vagyont tekintve:	847 564 Ft.
Ezért	
a felperesnek jár	847 564 Ft,
a megtérítendő különvagyon	6 061 000 Ft,
az átvállalt közös adósság	2 738 872 Ft,
az összesen:	9 647 434 Ft,
amelyből birtokában tart	- 3 430 000 Ft-ot, ezért
	6 217 437 Ft az az összeg, amely őt
megilleti.	

A **RENDSZÁM 2** forgalmi rendszámú **AUTÓTÍPUS 2** típusú személygépkocsi tekintetében azt vette figyelembe, hogy a felek a házassági életközösség fennállása alatt egy **AUTÓTÍPUS 3** típusú személygépkocsival rendelkeztek, majd 1999-ben egy **AUTÓTÍPUS 4** típusú személygépkocsit vásároltak 1 600 000 Ft-ért, melynek vételára úgy alakult, hogy a felek 500 000 Ft-os közös megtakarítását további 1 100 000 Ft, a felperes szüleitől felvett kölcsönrel egészítették ki azzal, hogy amikor értékesítésre kerül a

AUTÓTÍPUS 3, a kapott vételárból visszafizetik a kölcsönösszeget. A **AUTÓTÍPUS 3** értékesítésekor az eladási árból csupán 500 000 Ft-ot adtak meg a felek, így további 600 000 Ft tartozásuk maradt. A felperes 500 000 Ft erejéig a személygépkocsiban különvagyoni igényt kívánt érvényesíteni, arra hivatkozással, hogy a lottónyereményből megmaradt 500 000 Ft-ot **M.Á.**nak adta kölcsön, és a **AUTÓTÍPUS 5** személygépkocsi vásárlásakor visszakérte azt az összeget, azonban az elsőfokú bíróság megállapítása szerint ezt a tényt nem tudta bizonyítani. A **AUTÓTÍPUS 2** személygépkocsi vásárlásával kapcsolatosan a felek egyezően nyilatkoztak, hogy a 2 700 000 Ft-ból 1 100 000 Ft-ért a **AUTÓTÍPUS 5** típusú személygépkocsit beszámították önerőként és további 1 600 000 Ft-ot pedig lízinghitelként vettek fel, amelynek az életközösség megszakadásakor még fennálló összege 1 112 330 Ft volt, és annak törlesztéseit 2004. május végétől kezdődően a felperes fizette.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy 2004. májusi árszinten a **AUTÓTÍPUS 2** típusú személygépkocsi forgalmi értéke 1 918 000 Ft volt. Bár a felperes annak értékét 2005. januári forgalmi értéken kérte elszámolni arra hivatkozással, hogy az életközösség megszűnésétől eddig az időpontig I.r. alperes használta kizárólagosan a személygépkocsit, az elsőfokú bíróság azonban arra figyelemmel, hogy az életközösség megszűnésekor a felek két járművel rendelkeztek és azok használatát természetben megosztották és mindkét fél a kizárólagosan birtokában tartott gépjárművet használta, így az elszámolásnál az életközösség megszakadásakor forgalmi értéket tekintette irányadónak.

Az elsőfokú bíróság a **C Í M 1** alatti ingatlan vonatkozásában rögzítette, hogy 5 000 000 Ft különvagyoni összeg befizetése mellett került megvásárlásra K.J. 1/2 tulajdoni illetősége árverési vételáron, lakottan. Megállapította, hogy a felperes és I.r. alperes 2002-2003-ban végeztek az ingatlanon értéknövelő beruházásokat, amelyeknek összege egyrészt 750 341 Ft volt, illetve a későbbiekben elvégzett munkák értéke pedig 347 639 Ft. Megállapította továbbá azt is, hogy a II.r. alperes is végzett 2002-2004-ben felújítási munkálatokat az ingatlanon, amelyeknek a műszaki értéke 665 059 Ft volt, a 2008-2010. évi beruházások műszaki értéke pedig 419 791 Ft.

A felperes ugyan üres, beköltözhető értéken kérte elszámolni a tulajdoni illetőségét, azonban azt a bíróság lakott állapotban számolta el, mert - megállapítása szerint - a volt házas felek tulajdoni illetősége értékét csökkentő körülmény a II.r. alperes tulajdonostársnak és házastársának a bentlakása, amelynek a terhe nem hárítható át az I.r. alperesre. Kiemelte az elsőfokú bíróság, hogy az árveréssel lakott állapotban és értéken vásárló tulajdonostárs változatlan körülmények mellett a közös tulajdon megváltás útján való megszüntetésénél csak a lakott értékre tarthat igényt megváltási árként.

A **SAKÉRTŐ NEVE** igazságügyi ingatlanforgalmi szakértő által adott szakvélemény alapján

az ingatlan lakott forgalmi értékét	400 000 Ft-ban,
- ezen belül a II.r. alperes 2002-2004. évi	
beruházásainak forgalmi értékét	630 000 Ft-ban,
- a 2008-2010. évi beruházásának forgalmi értékét	270 000 Ft-ban,
- a felperesét és az I.r. alperesét pedig	1 380 000 Ft-ban
állapította meg.	

Ezért a lakott forgalmi értékből levonta a II.r. alperes által az életközösség megszűnése után végzett munkák értékét, melynek eredményeként a 14 130 000 Ft-ból a II.r. alperes $\frac{1}{2}$ tulajdoni illetősége 7 065 000 Ft és ugyanilyen összegű a felperes és az I.r. alperes $\frac{1}{4}$ - $\frac{1}{4}$ tulajdoni illetősége is. Ebből levonta a felperesi és I.r. alperesi 1 380 000 Ft közös beruházást, így 5 685 000 Ft-ban állapította meg a felperes megtérítendő különvagyont. Mivel a felperes a II.r. alperest az értéknövelő beruházásai megtérítésére kérte kötelezni és a volt házaspár felek és a II.r. alperes viszonylatában külső jogviszony áll fenn, ezért az elszámolást a 24 000 000 Ft összegű, üres, beköltözhető forgalmi érték alapulvételével a peres felek összes beruházásainak 3 500 000 Ft-os értékével aránypárt felállítva, megállapította, hogy

- a lakott értéken belül a felperes és az I.r. alperes beruházásai üres, beköltözhető értéken	2 100 000 Ft-ot,
- a II.r. alperes 2002-2004. évi beruházásai	980 000 Ft-ot
- és a II.r. alperes 2008-2010. évi beruházásai	420 000 Ft-ot

jelentenek.

Ezért a felperes és I.r. alperes 2 100 000 Ft értékű beruházásaiból	1 050 000 Ft számítandó,
a felperesre és I.r. alperesre	525 000 Ft.
melynek fele	

A II.r. alperes összesen 1 400 000 Ft értékű beruházást végzett, amelynek a fele 700 000 Ft, melyből a felperes $\frac{1}{4}$ tulajdoni illetőségére esik 350 000 Ft, és a két beruházás különbözetének, 175 000 Ft megtérítésére kötelezte a II.r. alperest a felperes javára.

Külön adósságaként a felperesnek a különvagyoni lovak tartási költségét állapította meg (**LÓ 1, LÓ 2, LÓ 3 és LÓ 4** tekintetében mindösszesen 2 525 774 Ft-ban), mely fele összegének megfizetésére a felperes köteles az I.r. alperes javára.

Rámutatott az elsőfokú bíróság, az a tény, hogy a különvagyoni lovak tartel keretében kerültek tartásra, nem jelenti azt, hogy a felperesnek ne lenne megtérítési kötelezettsége, ugyanis a különvagyoni lovak tartásának ellenértéke a felperes által kifejtett munka díja, amely mint az életközösség fennállása alatt megszerzett jövedelem, a közös vagyont gyarapítja.

Az elszámolás alapján a felperest megilleti	6 217 434 Ft,
ezt csökkentve a lótartás $\frac{1}{2}$ részével	- 1 262 886 Ft
	4 954 548 Ft

megtérítésére kötelezte az I.r. alperest.

Az elsőfokú bíróság elutasította a felperesnek az I.r. alperes többtelehasználati díj fizetésére kötelezését, ugyanis rámutatott, hogy a lakás használatával önként hagyott fel, az ingatlan terheit sem viseli, illetve elsősorban a tulajdoni hányadának megfelelő használat biztosítását követelhetné és csak ennek meghiúsulása esetén léphetne fel pénzbeli megtérítés iránti igénnyel.

A perköltségviseléssel összefüggésben figyelembe vette, hogy a házastársi közös vagyon megosztása során a felperes az I.r. alperessel szemben 41%-ban lett pernyertes, melynek illetékvonzata 425 700 Ft, a többlethasználati díj vonatkozásában 100%-ban lett pervesztes, amelynek illetéke 72 000 Ft, a II.r. alperessel szemben pedig 93%-ban lett pervesztes, melynek illetéke 139 500 Ft.

Az ítélettel szemben a felperes, illetve az I-II.r. alperesek is fellebbezést nyújtottak be.

A felperes a fellebbezésében a sérelmezett határozat megváltoztatását és az alperesek keresete szerinti marasztalását kérte.

Hivatkozott arra, hogy tévedett az elsőfokú bíróság, amikor az ingatlan $\frac{1}{2}$ forgalmi értékének meghatározásakor nem az üres, beköltözhető forgalmi értéket vette alapul. Rámutatott, hogy a felperes és az I.r. alperes kizárólagos használatában lévő tetőtéri lakásrészt kizárólag az I.r. alperes használta, aki a jogerős bontóperi ítélet ellenére a lakáshasználatból őt kizárta. Kiemelte, hogy a következetes bírósági gyakorlat szerint az I.r. alperesnek kell viselnie a saját bentlakása következtében keletkezett értékcsökkenést, az rá nem hárítható át. Arra figyelemmel, hogy az ingatlanban az I.r. alperes mellett a hozzátartozója a bentlakó fél, így az általa fizetendő megváltási árat nem csökkenti a bentlakás ténye. Hangsúlyozta, hogy az indítványa ellenére az elsőfokú bíróság nem vizsgálta, hogy az I.r. alperes teljesítőképese-e.

Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a különvagyonának elszámolása során figyelmen kívül hagyta, hogy 5 000 000 Ft-ot kapott a hozzátartozóitól, amiből csupán 3 500 000 Ft-ot használt fel a kiskunhalasi ingatlan megvásárlására, a fennmaradó összegből pedig 500 000 Ft-ot **M.Á.**nak adott kölcsön, amelyet annak visszaadásakor a **AUTÓTÍPUS 2** személygépkocsi vásárlására fordított. Sérelmezte, hogy tanúkénti kihallgatása során **M.Á.** ezzel összefüggésben nem nyilatkozott, azonban bírói kérdést sem intéztek felé. Állította, hogy a fennmaradó 1 000 000 Ft-ot az ingatlan kifestésére, további ingóságok vásárlására, illetve a saját lovai tartására fordította. Azzal sem értett egyet, hogy az elsőfokú bíróság az életközösség megszakadásakorai értéken számolta el a **AUTÓTÍPUS 2** típusú személygépkocsit, szemben a 2005. januári 1 699 000 Ft-os értékkel. Kifogásolta továbbá, hogy a végkielégítést - amelyből az ingatlanon a beruházásaikat végezték - a bíróság nem tekintette különvagyonának. Álláspontja szerint tévesen került leírásra az elsőfokú bíróság által hivatkozott jegyzőkönyvi nyilatkozata, hiszen abban az időpontban, amikor a felújítás történt, csak ő rendelkezett havi keresettel, tehát a végkielégítése összegét a felújításra használták fel. Állította, hogy mindezek figyelembevételével 924 160 Ft az az összeg, amelyet a különvagyonából ruházott be az ingatlanba.

Vitatta a II.r. alperes által az I.r. alperessel fennálló életközössége idején végzett beruházás műszaki értékét. Megítélése szerint a II.r. alperes nem tudta bizonyítani, hogy azok milyen pénzforrásból kerültek elvégzésre, hiszen a II.r. alperes fedezettel nem rendelkezhetett, annál is inkább, mert a közműszolgáltatók felé tartozásai voltak. Ezen kívül hivatkozott arra, hogy a II.r. alperes számára a beruházások elkészültekor 2004. május hónapig megfizette a költségek 50%-át.

A lótartással kapcsolatos költségek elszámolását is kifogásolta, ugyanis a lovak tartását nem kellett a peres felek közös vagyonából fedezni, hiszen annak révén jutott olyan munkahelyekhez és munkákhoz, amelyek később további bevételi forrást jelentettek.

A többlethasználati díj vonatkozásában előterjesztett kereseti kérelme elutasítását is sérelmezte. Állította, hogy a házasságuk megromlását követően ugyan elköltözött, azonban utóbb visszaköltözött és az I.r. alperessel az életközösségüket több alkalommal megpróbálták újra rendezni. Kiemelte, hogy az I.r. alperes a zárcserével és a nyílászáró cseréjével a jogerős bírói ítélet ellenére lehetetlenné tette a lakáshasználatát, tehát nem önként hagyott fel azzal.

Kifogásolta a perköltségviselést is. Előadta, hogy az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe, hogy az I.r. alperes ellenkérelmében 8 655 000 Ft megfizetésére kérte kötelezni őt, mely vonatkozásban teljes mértékben pervesztes lett.

Az I-II.r. alperesek a fellebbezésükben a sérelmezett határozat részbeni megváltoztatását, az I.r. alperes által a felperesnek fizetendő összeg 4 352 060 Ft-ra történő leszállítását, a teljesítési határidő 90 napban történő megállapítását, a felperes által fizetendő perköltség összegének felemelését,

míg a II.r. alperes tekintetében a marasztalásra irányuló kereset teljes elutasítását és a bíróság által megítélt perköltség összegének felemelését kérték.

Hivatkoztak arra, hogy az ítélet alapjául szolgáló tényállást az elsőfokú bíróság kisebb részben hiányosan állapította meg és téves mérlegelés eredménye az ingatlan forgalmi értékét megállapító és a beruházások elszámolására vonatkozó része. Állították, hogy az ingatlan korábban egy lakásegységet magában foglaló földszintes létesítmény volt, majd az 1996. október 25. napján keltezett használatba vételi engedélyt követően 128,27 m² alapterületű lakóépület épült meg, azonban a lakásegység száma nem változott. Rámutattak, hogy a felperes és az I.r. alperes az általuk kizárólagosan használt részben 1 380 000 Ft értékben, míg a II.r. alperes szintén az általa kizárólagosan használt ingatlanrészben és a közös használatban álló ingatlanrészben végzett összesen 900 000 Ft értékű beruházásokat. A 2000. október 26. napján megtartott árverésen az I.r. alperes és a tulajdonjog rendezése után a felperes által tulajdonul megszerzett lakott ingatlan eszmei 1/2 részébe a rokonai kapcsolatra tekintettel a II.r. alperes által engedélyezett szívdességi lakáshasználat alapján 2000. július hónapban költöztek be a házastársak még a tulajdonjoguk megszerzése előtt.

Előadták, hogy tartós használati megosztással szabályozták akként az ingatlan használatát, hogy a II.r. alperest a földszinti 75,31 m² hasznos alapterületű helyiségek kizárólagos használata, míg a felperest és az I.r. alperest a tetőtérben lévő 49,03 m² alapterületű helyiségek kizárólagos használata illeti meg, a többi helyiség közös használata mellett. Tévesnek tartották, hogy a 14 400 000 Ft forgalmi értéken belül a felperes és I.r. alperes eszmei 1/2 tulajdoni illetőségét 7 065 000 Ft-ban állapította meg az elsőfokú bíróság, az szerintük - figyelembe véve a kizárólagos használatú 49,03 m²-t - 6 261 000 Ft, míg a II.r. alperesé 8 139 000 Ft. Ezáltal a vagyonmérlegbe a közös vagyoni lakás értékének az I.r. alperesnél levőként 6 261 000 Ft összeget kérték beállítani.

Hivatkoztak arra is, hogy a bírósági gyakorlat szerint a természetben megfelelő ingatlanrész forgalmi értéke figyelembevételével kell megállapítani a közös tulajdon megváltás útján történő megosztása során a megváltási árat. Az ingatlan használatának tartós használati megosztással történő szabályozása nemcsak a tulajdonostársak

viszonylatában, a ki-ki által kizárólagosan használt és közös használatú ingatlanrész forgalmi értékére hat ki, hanem jelentőséggel bír a tulajdonostársak által végzett beruházások értéknövelő hatására és azok elszámolhatóságára is. Mivel mindegyik tulajdonostárs a saját tulajdoni hányadához kizárólagos használat szerint tartozó ingatlanrész forgalmi értékét emelte a beruházásaival, ezért a tulajdonostársak egymás közötti viszonylatában elszámolásnak nincs helye, így téves a II.r alperes marasztalása a felperes kereseti kérelmében.

Állították, hogy a vagyonmérlegben az I.r. alperesnél lévőként beállított ingatlanrész forgalmi értéke tartalmazza a beruházások értéknövelő hatását a lakott forgalmi értéken belül, ezért a felperes javára a közös vagyoni beruházás 1/2 része nem számolható el még egyszer, ugyanis az kétszeres elszámolást jelentene. Erre tekintettel a felperes 5 000 000 Ft megtérítendő különvagyona értéknövekményének számítása - álláspontjuk szerint - akként alakul, hogy a bekerülési költséget (az 1 097 985 Ft-ot) ehhez hozzáadva és megállapítva a 6 261 000 Ft-hoz történő arányát, 5 134 000 Ft a felperes megtérítendő különvagyona. Ennek figyelembevételével a vagyonmérlegben a felperes megtérítendő különvagyont összesen 5 510 000 Ft-ban, a közös vagyonban az I.r. alperesnél lévő ingatlanrészt 6 261 000 Ft-ban, melynek eredményeként az összes bruttó közös vagyont 9 691 000 Ft-ban, a tiszta közös vagyonnak az egy főre jutó részét 721 050 Ft-ban kérte megállapítani.

Így

- a felperesnek jár a	050 Ft,
- a megtérítendő különvagyona	5 510 000 Ft,
- az átvállalt közös adósság	<u>2 738 900 Ft,</u>
amely összesen:	8 969 950 Ft.

Levonva belőle a birtokában tartott részt 5 539 950 Ft a különbség, ezt azonban növelni kell még az ingó értékkülönbözettel (75 000 Ft-tal), viszont csökkenteni kell a lovak tartási költségével (1 262 887 Ft-tal), melynek megfelelően alakul ki a 4 352 060 Ft, a fellebbezésében leszállítani kért marasztalási összeg.

Bizonyítási kérelme **SAKÉRTŐ NEVE** ingatlanforgalmi szakértőnek a fellebbezési tárgyalásra történő megidézése volt azzal, hogy egészítse ki a szakértői véleményét, az I.r. alperes számszaki levezetésében foglaltak helyességének ellenőrzésére.

A felperes fellebbezése részben alapos, az I-II.r. alperesek fellebbezése alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a peres felek egymással ellentétes előadásainak, a kihallgatott tanúk vallomásainak az egymással való egybevetése és azoknak a Pp. 206.§-ának (1) bekezdésében foglalt elveknek megfelelően történt értékelése alapján a tényállást lényegében helyesen állapította meg és abból túlnyomó részt - az alábbi kivételektől eltekintve - helytálló jogi következtetésre jutott.

Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletének logikai rendjét követve - a fellebbezési kérelmekben írt sorrendet is figyelembe véve - az alábbiakat állapította meg:

1. **AUTÓTÍPUS 2** típusú személygépkocsi

A felperes mindenekelőtt alaptalanul sérelmezte a **AUTÓTÍPUS 2** típusú személygépkocsi közös vagyonként történő elszámolását. Az elsőfokú bíróság tanúként kihallgatta a felperes által bejelentett **M.Á.**ot, aki a személygépkocsi alvagyoni jellegével összefüggő nyilatkozatot nem tett, a kihallgatásán jelen lévő felperes, illetve jogi képviselője hozzá kérdést nem intézett, utóbb a tanú ismételt kihallgatását nem kérték. A fellebbezésben pedig új tény, vagy új bizonyíték előadására csak akkor kerülhet sor - a Pp. 235.§-a (1) bekezdésének korlátozó rendelkezése szerint - ha az új tény, új bizonyíték az elsőfokú határozat meghozatalát követően jutott a fellebbező fél tudomására, feltéve, hogy az elbírálása esetén reá kedvezőbb határozatot eredményezett volna. Ennek hiányában pedig az elsőfokú bíróság az ingóság közös vagyoni jellegét illetően helytálló megállapítást tett, azzal az ítéletábrla is egyetértett.

Jóllehet, az elsőfokú bíróság az egységes bírói gyakorlattal egyezően a gépkocsi életközösség megszűnésekor értékét vette az elszámolás alapjául figyelembe, azonban nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy a gépkocsi nem az azt használó I.r. alperes, hanem a felperes oldalán került elszámolásra, ilyenkor pedig indokolt a használatból eredő értékcsökkenésnek az ingóságot használó oldalán történő elszámolása. Figyelembe véve azonban azt a tényt, hogy a személygépkocsik értékében nemcsak a használat, de az idő múlása is értékváltozást eredményez, az ítéletábrla ez utóbbi körülményt is értékelve - a méltányos elbírálás elvét szem előtt tartva - az értékváltozás fele összegét a gépkocsit használó terhére, míg a fennmaradó összeget a felek terhére értékelte, ezáltal az elszámolási értéket a felperesnél 1 808 500 Ft-ban határozta meg.

$(1\,918\,000\text{ Ft} - 1\,699\,000\text{ Ft} = 219\,000\text{ Ft} \div 2 = 109\,500\text{ Ft} + 1\,699\,000\text{ Ft} = 1\,808\,500\text{ Ft})$

2. Az ingatlanon végzett beruházások elszámolása, a közös tulajdon megszüntetése

2.1. A felperes alaptalanul igényelte az állítása szerint a végkielégítéséből fedezett felújítási munkák részbeni különvagyonként történő elszámolását.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a végkielégítés a munkabér pótlására szolgáló jövedelem, amelynek az elsőfokú bíróság által hivatkozott céljából adódóan - függetlenül attól, hogy a végkielégítés megállapítására az életközösség előtti munkaviszony, vagy egyéb jogviszony figyelembevételével kerül sor - a közös vagyonként történő elszámolása indokolt. Ezekből pedig nem volt jelentősége annak, hogy a beruházási, felújítási munkák elvégzésére a végkielégítés összegéből került-e sor.

Megjegyzi az ítéletábrla, hogy bár a felperes hivatkozott a végkielégítéssel összefüggésben tett nyilatkozata téves rögzítésére, ennek ellenére a jegyzőkönyv kijavítását nem igényelte,

holott arra lehetősége lett volna. A kijavítás hiányának azonban fenti okból nem volt az elszámolásnál relevanciája.

2.2. A felperes alaptalanul igényelte az ingatlanon fennálló közös tulajdon megszüntetése esetén a megváltási ár üres, beköltözhető értéken történő megállapítását is.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a peres felek lakott állapotban és lakott értéken vásárolták meg a perbeli ingatlanilletőségüket, amely állapotban változás nem következett be, ezért indokolt a közös tulajdon megszüntetése esetén ezen körülmény értékelése. Hangsúlyozni kell azonban, hogy az értékcsökkenés nem az I.r. alperes bentlakásából ered, mert annak áthárítására nyilvánvalóan nem lenne indok, az ellentétes volna az e körben kialakult egységes bírói gyakorlattal.

Az pedig, hogy az ingatlan társtulajdonosa és volt társtulajdonosa az I.r. alperes szülei, az I.r. alperes terhére nyilvánvalóan nem értékelhető.

2.3. Ugyanakkor az ítélet tábla nem találta alaposnak e körben az I.r. alperesnek a fellebbezési érveit sem. Az ingatlan az 1985. augusztus 15-ei és az 1996. október

25-ei használatbavételi engedélyek tanúsága szerint egy lakóegységet képez, annak természetbeni megosztásával elkülönült használata nem valósult meg, függetlenül attól, hogy a felek között kialakult egyféle használati rend. Ez okból pedig nincs lehetőség az I.r. alperes által kért módon „a tetőtéri lakás” és „a földszinti lakás” forgalmi értékének önálló meghatározására sem, ezért e vonatkozásban az ítélet tábla az I-II.r. alperesek által indítványozott, a szakértői vélemény kiegészítésére irányuló bizonyítási kérelmet elutasította.

2.4. A tulajdonostársak tulajdoni hányadának természetben történő elkülönülése hiányában az I-II.r. alperes által hivatkozott elvi bírósági határozat szerinti elszámolás sem realizálható a felek között, azaz nem lehet a felperes és az I.r. alperes beruházását a saját tulajdoni illetőségükre fordítottak, míg a II.r. alperes beruházását a földszinti ingatlanrészhez kapcsolódó beruházásként értelmezni, ennek hiányában pedig az ítélet tábla az elsőfokú bíróság e körben kifejtett jogi álláspontjával és elszámolásával egyetértett.

Itt jegyzi meg az ítélet tábla, hogy álláspontja szerint a felek között az alperesek által hivatkozott tartós használati megállapodásról sem beszélhetünk, azt az alperesek saját, a lakáshasználat szívességi jellegére vonatkozó előadása cáfolta.

2.5. Ugyanakkor az ítélet tábla nem találta alaposnak azt a felperesi hivatkozást sem, hogy a II.r. alperes által tényszerűen elvégzett felújítási munkák költségének 50%-át a II.r. alperesnek megtérítette. Ezt ugyanis a felperes csupán állította, de az őt terhelő bizonyítási teher ellenére nem bizonyította. Önmagában pedig a közös költségviselést a II.r. alperes hivatkozott tartozásainak esetleges fennállása nem bizonyítja.

2.6. Az ítélet tábla nem találta alaposnak az I.r. alperesnek a terhére történt kétszeres elszámolást sérelmező fellebbezési érveit. Bár az elsőfokú bíróság kimutatta az ítélete indokolásában a felperest az ingatlanból megillető összeget (5 685 000 Ft + 690 000 Ft = 6 375 000 Ft), azonban az elszámolás során csak a különvagyon (5 685 000 Ft) megtérítéséről rendelkezett, ezért az I.r. alperes terhére a beruházások értéknövekményének kétszeres figyelembevétele nem történt meg.

2.7. Az ítéltábla a közös tulajdon megszüntetése során nem vizsgálta az I.r. alperes saját előadásával szembeni teljesítőképességét, mivel a felperesnek megváltási szándéka nem volt, a közös tulajdon árverési úton történő esetleges megszüntetése pedig kedvezőtlenebb a felperesre nézve, mintha az I.r. alperes teljesítése hiányában ingatlanilletőségére végrehajtást vezet.

2.8. Az ítéltábla a nyolc éve folyamatban lévő perben a megváltási ár, illetve értékkülönbség megfizetésére nyitva álló teljesítési határidő felemelésére nem látott lehetőséget, mivel a teljesítésre az I.r. alperes a per tartama alatt felkészülhetett, a megváltási ár és az értékkülönbség nagysága pedig - a felemelése ellenére sem - nem indokolja azt.

3. A különvagyoni lovak tartási költsége

A felperes alappal sérelmezte a fellebbezésében a különvagyoni lovak tartási költségének, mint „különadósságának” az elszámolását.

Az elsőfokú bíróság lényegében nem adta indokát a megtérítési igény elszámolásának, csupán azzal érvelt, hogy a különvagyoni lovak tartása a közös vagyon terhére történt, minthogy a felperes által kötött bartel ügyletek folytán a felperes állatorvosi tevékenységének a munkadíja nem folyt be a közös vagyonba.

Az ítéltábla megállapítása szerint a megtérítési igény elbírálása szempontjából azonban nem annak van elsődleges jelentősége, hogy a lovak tartása a közös vagyonból történt-e, hanem annak, hogy ebben az esetben ez a „kiadás” megtérítésre okot adó, avagy sem.

A Csjt. 31.§-ának (2) bekezdése szerint a házassági életközösség megszűnésekor a vagyonközösség véget ér és bármelyik házastárs követelheti a közös vagyonból a különvagyonba, illetőleg a különvagyonból a közös vagyonba történt beruházások, továbbá kezelési- és fenntartási költségek megtérítését is. Nincs helye megtérítésnek, ha a kiadás a lemondás szándékával történt.

A vagyonközösség fennállása során mind a felek aktív, mind a passzív alvagyonai keverednek/keveredhetnek és megtérítési igényt keletkeztethetnek a fenntartási-, kezelési- és beruházási költségek is.

Jóllehet, a Csjt. idézett szabálya feltétel nélkül megtérítés alá vonja a kezelési és fenntartási költségeket, a gyakorlatban azonban az ilyen költségeknek általában nincs megtérítést maga után vonó jelentősége. A kezelési-, fenntartási költségek általában a használattal vannak összefüggésben, a bírósági gyakorlat pedig azok megtérítésére csak kivételesen ad alapot, annál is inkább, mert azok értékelkedést nem idéznek elő. Általában ugyanis a megtérítési igényeknél irányadó elv, hogy a megtérítés a gazdagodáshoz tapad, a vagyonközösség végéig elenyészett gazdagodás ezért nem téríthető meg.

A perbeli esetben a megtérítési igény tárgyát a felperes különvagyonai lovai (fenn)tartási költsége képezte, gazdálkodásról ezért nem beszélhetünk. Más kérdés, hogy a lovak szaporulatát, mint a különvagyon hasznát az elsőfokú bíróság a Csjt. 27.§-ának (1) bekezdése alapján mint közös vagyont vette számításba, azon jogszabályi rendelkezés alapján, miszerint a különvagyon haszna közös vagyont képez. Igaz, ez esetben a törvény kifejezetten előírja azt is, hogy abból le kell vonni a vagyonkezelés és fenntartás költségeit, azonban, mivel az adott esetben a fenntartási költségek fedezetét a közös vagyon képezte, legfeljebb a megtérítési igénynél jöhetett volna szóba a szaporulat értékének elszámolása, ami pedig felveti a Csjt. 31.§-ának (5) bekezdése szerinti méltányosság - arányosság mint rendezési elv alkalmazásának kérdését.

A megtérítési igény elbírálása szempontjából nem hagyható figyelmen kívül a lótartás összes körülménye, amely az ítéletábla megállapítása szerint a fenntartási költségek kivételes megtérítését nem indokolják.

A peres felek megismerkedése a felperes lótartási hobbjára vezethető vissza, már a házasságkötéskor ismert volt az I.r. alperes részéről a felperes ezen szenvedélye, ami szükségképpen költségekkel is járt. A felperes szakmája miatt azonban ez nemcsak egy öncélú hobbi volt a részéről, amely a kapcsolódást, szórakozást szolgálta, hanem egyrészt alkalmat biztosított a felperes ló-orvoslási, lóápolási tapasztalata, gyakorlata és ismeretség megszerzésére, kapcsolatok kiépítésére, amely egyrészt többletmunkát és jövedelmet (közös vagyoni) jelentett a felperes (a felek) számára, másrészt pedig olyan szakmai ismereteket, amely a házastársak Csjt. 24.§-a szerinti kölcsönös támogatási kötelezettségéből is adódóan csak közös haszonként értelmezhető.

Az I.r. alperes saját nyilatkozata szerint is teljes mértékben támogatta a felperes ezen tevékenységét, a házasságuk elején bizonyos értelemben részt vállalt ezen tevékenységben.

Mindezek ismeretében pedig felperesi gazdagodás hiányában, a közös vagyonnak a különvagyon hasznából történő gyarapodása folytán szóba sem jöhet a fenntartási költségek elszámolása. A méltányosság körében nem hagyható figyelmen kívül továbbá az a körülmény sem, hogy ismert a rendelkezésre álló iratokból, hogy a felperes felílt különvagyonra megtérítésére sem került sor. (Megjegyzi az ítéletábla, hogy ha indokolt volna az elszámolás, a megtérítési igény összegét éppen a méltányosság érdekében, a szaporulat összegével és a felperes felílt különvagyonával indokolt lett volna csökkenteni.)

Mindezekre figyelemmel az ítéletábla felperesi különadósság megtérítését az elszámolásból mellőzte.

Az ítéletábla eltérő jogi álláspontja miatt nem volt szükség az összegszerűségnek a felperes fellebbezése szerinti ellenőrzésére sem.

4. Többlethasználati díj

Az ítéletábla nem találta alaposnak a felperes többlethasználati díj megállapítására irányuló fellebbezési érveit, azonban az elsőfokú bíróság által megállapított októl lényegében eltérő indokkal.

Az elsőfokú bíróság helyesen hivatkozott arra, hogy a tulajdonostárs elsődlegesen a tulajdoni hányadának megfelelő használat biztosítását kérheti és csak abban az esetben léphet fel pénzbeli térítési igénnyel, ha a felek eltérő megállapodása, a bíróság határozata, vagy egyéb körülmények a használatot nem teszik lehetővé.

Mivel a használati díj nem a felek bejegyzett, hanem a tényleges tulajdoni hányadához igazodik (**ÜGYSZÁM 2**) ezért a felperest a felek osztott lakáshasználatára vonatkozó megállapodás alapján eltérő tulajdoni hányadához igazodóan akkor is megillette volna a többlethasználati díj, ha a lakást önként hagyja el, saját elhatározásából nem él a lakás használatának lehetőségével, legfeljebb, meg kellett volna állapítani a tényleges tulajdoni hányadához igazodó I.r. alperesi többlethasználat mértékét.

Az ítéletábra álláspontja szerint azonban, függetlenül attól, hogy a felek belső jogviszonyukban rendelkeztek a lakás használatáról, nem lehet eltekinteni attól a tényről, hogy lényegében mindkettőjük használata a II.r. alperes és házastársa szívésségi használatán alapul. A felperes és az I.r. alperes ugyanis még tulajdonszerzésüket megelőzően költöztek az ingatlanba mint szívésségi lakáshasználók, az ingatlan megvásárlásával pedig státuszuk nem változott, mivel a tulajdoni illetőségük megvásárlására lakott állapotban került sor, az ingatlan lakottságának ténye pedig a II.r. alperes mint tulajdonostárs és a volt tulajdonostárs tekintetében jelenleg is fennáll.

Mivel pedig a szívésségi (ingyenes) lakáshasználat engedélyezésére a II.r. alperes és házastársa, illetve az I.r. alperes egyenesági rokoni kapcsolatára tekintettel került sor, ezért kihatással kell, hogy legyen a felperes és az I.r. alperes belső jogviszonyára, amely alapján a használati jogosultság korlátozásáról és annak ellentételezésének igényéről sem beszélhetünk.

Megjegyzi az ítéletábra, hogy egyébként osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját atekintetben, hogy a felperesnek ténylegesen használati szándéka nem volt a házasság felbontását követően, ugyanis nyilván nem kívánt volt anyósáékkal egy lakásban élni, a bontóperi egyezség végrehajtását sem kezdeményezte, nem beszélve arról, hogy mindkét fél önálló életvitelt alakított ki, új családi kapcsolatot létesített, melyből gyermekük is származott.

Mindezekre figyelemmel a többlethasználati díj megállapítására a jogalap hiányában nem kerülhetett sor, etekintetben az elsőfokú bíróság végkövetkeztetése helytálló.

Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság által felállított vagyonmérleg - a felperes és az I.r. alperes **ÜGYSZÁM 3** /4. sorszámon kötött egyezségében megállapított 75 000 Ft I.r. alperest terhelő ingó értékkülönbözetre is tekintettel - az alábbiak szerint alakul:

I. Különvagyon

A. Felperes megtérítendő különvagyon

1. **AUTÓTÍPUS 1** ½-e

376 000 Ft

2. **H R SZ 1** helyrajzi szám alatti ingatlan

megtérítendő különvagyon

5 685 000 Ft

6 061 000 Ft.

B. felperes ingó különvagyon

1. **LÓ 3** ló

birtokában

C. I.r. alperes megtérítendő különvagyon

nem volt

II. Közös vagyon

Megnevezés	Felperesnél	I.r. alperesnél
1. LÓ 5 mén	400 000 Ft	
2. LÓ 6 mén	200 000 Ft	
3. LÓ 7 kanca	160 000 Ft	
4. RENDSZÁM 1 forgalmi rendszámú AUTÓTÍPUS 1	752 000 Ft	
5. RENDSZÁM 2 forgalmi rendszámú AUTÓTÍPUS 2 típusú személygépkocsi	1 808 500 Ft	
6. H R SZ 1 helyrajzi szám alatt felvett, a valóságban C Í M 1 alatti ingatlan $\frac{1}{4}$ - $\frac{1}{4}$ részben	<u>7 065 000 Ft</u>	
	3 320 500 Ft	7 065 000 Ft

III. Közös adósság

1. RENDSZÁM 1 forgalmi rendszámú AUTÓTÍPUS 1 hátralékos lízingdíja	542 Ft
2. AUTÓTÍPUS 2 hátralékos lízingdíja	1 112 330 Ft
3. S.S. felé fennálló tartozás	200 000 Ft
4. D.A. , D.A.né felé fennálló tartozás	<u>1 250 000 Ft</u>
Összesen: (felperes vállalja át)	2 738 872 Ft

IV. Külön adósság

- **felperes neve felperes különadóssága**

1. **RENDSZÁM 1** forgalmi rendszámú **AUTÓTÍPUS 1** hátralékos lízingdíj

fele összege

542 Ft

2. különvagyoni lovak tartási költségének I.r. alperesre eső

1/2 része

0 Ft

- **I.rendű alperes neve I.r. alperes különadóssága**

Nem volt.

V. Közös követelés

Nincs.

VI. Összes bruttó közös vagyon

felperes neve felperesnél

3 320 500 Ft

I.rendű alperes neve I.r. alperesnél

7 065 000 Ft

Összesen:

10 385 500 Ft

VII. Tiszta közös vagyon

Az összes bruttó közös vagyon

10 385 500 Ft

Ez téríti:

felperes neve felperes megtérítendő különvagyont:

6 061 000 Ft

közös adósságot:

2 738 872 Ft

Összesen:

8 799 872 Ft

10 385 500 Ft - 8 799 872 Ft = 1 585 628 Ft

VIII. 1 főre eső jutó

1 585 628 Ft ÷ 2 = 792 814 Ft

IX. Elszámolás

A. felperes neve felperesnek jár

jutója:

792 814 Ft

megtérítendő különvagyon:

6 061 000 Ft

átvállalt közös adósság:

2 738 872 Ft

Összesen:

9 592 686 Ft

nála van:	3 320 500 Ft
különbség:	- 6 272 186 Ft

B. I.rendű alperes neve I.r alperesnek jár

jutója:	792 814 Ft
nála van:	7 065 000 Ft
különbség:	+ 6 272 186 Ft

Mindezekre figyelemmel a felperest megilleti (6 217 434 Ft helyett) **6 272 186 Ft**, továbbá az egyezség szerinti **75 000 Ft**, összesen **6 347 186 Ft**, melyet a fenti indokolás szerint nem csökkent a lóartás költségeinek fele összege, ezért az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§-ának (2) bekezdése alapján részben megváltoztatva az I.r. alperes által a felperesnek fizetendő ellenérték összegét ezen összegre felemelte.

Az ítéltábla részben a marasztalási összeg felemelése miatt (a pernyertesség-pervesztesség arányának eltérő alakulása), részben a felperes által hivatkozott okból megváltoztatta az elsőfokú bíróságnak a perköltség viselésére vonatkozó rendelkezéseit is.

A felperes ugyanis alappal sérelmezte a fellebbezésében, hogy az elsőfokú bíróság nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy az I.r. alperes 8 655 000 Ft megfizetésére kérte őt kötelezni. Bár ezen összeg kereseti illeték alapját nem képezte, de annak értékelése a perköltség megosztásánál nem mellőzhető.

Az ítéltábla észlelte azt is, hogy az elsőfokú bíróság nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy a peres felek a szakértői költséget nem egyenlő arányban előlegezték, ezért az elszámolás során a felperes oldalán mutatkozó 150 000 Ft többletköltséget is értékelte.

A perköltség megosztásánál figyelemmel volt arra is, hogy a felperes és az I.r. alperes egyes igényérvényesítései a házastársi közös vagyon megosztásával összefüggő, szükségszerű költség voltak, amelyeknek viselésére a kialakult bírói gyakorlat szerint a peres felek egyenlő arányban kötelesek.

Az ítéltábla megállapította továbbá, hogy a lóartás költségeinek megállapításával összefüggésben 172 800 Ft szakértői díj megfizetésére került sor, melyből 161 400 Ft-ot az ebben a tekintetben pernyertes felperes előlegezett, melynek viselésére alaptalan igényérvényesítése folytán az I.r. alperes köteles. Észlelte ugyanakkor az ítéltábla azt is, hogy bár a felperes kereseti kérelme 175 000 Ft erejéig a II.r. alperessel szemben eredményre vezetett, a költségkedvezményben nem részesült II.r. alperest az elsőfokú bíróság illeték megfizetésére nem kötelezte.

Mindezeket figyelembe véve a módosult pernyertesség-pervesztesség arányára is tekintettel mellőzte a felperesnek az I.r. alperes javára perköltség fizetésére kötelezését, a felperes által a II.r. alperesnek fizetendő perköltség összegét - jogi képviselője áfa-mentességére figyelemmel - 107 500 Ft-ra, míg az államnak fizetendő eljárási illeték

összegét 544 500 Ft-ra leszállította. Az I.r. alperest kötelezte a felperesnek 300 000 Ft elsőfokú perköltség megfizetésére, amely összeg bennfoglalja a lótartással kapcsolatos eredménytelen igényérvényesítéssel kapcsolatos szakértői díjat, valamint a peres felek alaptalan igényérvényesítésének arányában az I.r. alperes terhére megállapított ügyvédi munkadíj összegét, melyet az ítéltábla „A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről” szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (Rendelet) 3.§ (1), (2) bekezdés a) pontja, (6) bekezdése alapján állapított meg.

Az ítéltábla a pervesztesség arányában kötelezte a II.r. alperest az államnak 9000 Ft feljegyzett kereseti illeték megfizetésére, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az ítéltábla a pervesztesség-pernyertesség arányában kötelezte a felperest és a II.r. alperest a másodfokú eljárásban felmerült, feljegyzett, illetve le nem rótt fellebbezési eljárási illetékek megfizetésére, míg az I.r. alperes pervesztességére számított fellebbezési eljárási illetéket a teljes személyes költségmentessége folytán „A költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban” tárgyú 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§-ának (1) bekezdése és 14.§-a alapján az állam viseli.

Az ítéltábla a pernyertesség-pervesztesség arányában kötelezte a felperest a fentiekben hivatkozott Rendelet 3.§-ának (1) bekezdés, (2) bekezdésének a) pontja, (5), (6) bekezdései alapján megállapított ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel arányban álló ügyvédi munkadíj megfizetésére.

Debrecen, 2013. május 9.

Szilágyiné Dr. Karsai Andrea sk. a tanács elnöke, Dr. Drexlerné dr. Karcub Edit sk. előadó bíró, Dr. Szűcs Lajos sk. bíró

A kiadmány hitelül:
-kiadó-